

čenom i najavlja, da će drugu oglasiti pismo.

Slijedeći dan, nedjelju 28., po podne oglasilo se jo službeno najprije, da je carinsko viće određeno, a kasnije, da je Njegovo Veličanstvo primilo ostavku Baudenja i povjerilo sastav ministarstva raru Gauthschu. O tom možda koju više drugi put.

Dopisi.

Iz Buzeta pišam nam 29.11. t. g. Do pustite da u krtično obavestim čitatelje „Nase sluge“ o veselicu, što ju je upriličio odbor „Hrv. Čitaonica“ u Sv. Ivanu kod Buzeta dne 21. studenoga. Dan je bio krasan. Već od rana leprala je naša trobojnica na orahu pred kućom rodoljuba Petra Flega, u čigroj dvoranu obdržavala se zabava, te pozivljala narod, da dodje na večer, da se ugodno pozatavi, a njeno stogod koristna čnje i nauči. I zbilja, na večer se sakupi mnoštvo sveta iz bliza idaleka: da iz Skopa bio je veleposjednik i odusluđenij narodnjak g. Živic sa svojom gđicom kćerkom. Rodoljubovo svećenstvo bilo brojno zastupano, a počasni nas takodjer i veleuč. g. Dr. M. Trinajstić i bivši predsjednik čitaonice, veleuč. g. Albin Klan iz Hrušice. Prostrana dvorana bila je krasno uređena, osobito pozornica, na čemu lepva hvala gospodinici Marijiji Fleg i vrednim Svetovrancanom, koji su se tradili više dana za nakit dvorana. U sedam sati digne se zastor i predsjed. čitaonice g. Perojević stane pjesničkim riečima i odjavljenje govoriti o „slogi“. Narod ga služeće pomolio, da mu nijedna ne izbjegne od lepih mali, što ih je izrekao. Pošto avri, stane ciklik tamburica, onda pjevanje, pa optet tamburance. Pjevaci, ponajviše seljaci iz okolice, odjivali su veoma skladno obje pjesme, a „Planula zora“, morali su optovati po dva puta.

Veoma lepo je izpala žaloigra: „Tko će biti hajduk“. Osobito se odlikovala gg. Janka Gregorec i Ivan Klaric, koji su za prvi put predstavljali. Posje igre zadeče ples. Prvi se je licitirao, te se dobio zanj do preko 5 for; međutim odnosno Svetovrancani. Ples se nastavio, a lepvo se drživo uputni u bliznju gostionu, da se na sastanku pogovore i malo vremena pjevanjem potrate. Tajnik Čitaonice pozdravio: gg. gostove, na čem se lepim riečima zahvalio veleuč. gosp. Dr. M. Trinajstić — I lepim dohodkom se možemo poloviti, što će se u plemenitu svrhu uporabiti. Dospozlati veleuč. g. Dr. Dinko Vitezid for 2. veleuč. gg. Andrija Mikić, Ante Kalac i Albin Klan svaki po 1 for. Srdačna im hvala i Bog im platio! Ne mogu, a da ovim putem ne prepričum našoj čitaonici i svim drugim našim rodoljubom nek se sve češće „prenošaju“ u narod.

Klana 30. novembra 1897. Oprostni sastanak u Klanu.

„Oj đului možu! sretog danka eto Koj tisu naši čuvstva Ti odkriva Ali pozajdra jošto se stvo sveto: Da vidimo Te među nemu živa.“

(Konac.)

Sakupiv se sv i prije spomenutoj gostionu nješto malo iz 12 sata, posli smo u povoreci dignuti g. svećara i ujegovu milosti gospodinu. U povoreci dopratimo je u gostionu, gdjeao odmah po jednemu za stolove. Bilo nas ukupno 24.

U onako krasnom društvu uz dobro zaklonište, pa neka vami bura i staro drma sleme, i stari drma dub, ti za to ne hajez. I nesi li riečit, razveže ti se jezik s-m po sobi.

Prvu zdraviju izreče svećaru g. Božo Dubrović, nadučitelj u imenu učiteljskoga društva kotara Volosko, sa stanovnicima pedagoškoga. Svećar duboko tronut i dinut do suza, nije mogao da se na toj zdravici zahvali, no jedva što izreče par rieči bio je prisiljen umoliti tu prisutnoga načelnika svoga učenika g. Franu Simčiću, pravniku da se u njegovu ime zahvali. Isi svom pripravnosti tu čest primu i liepm se riečju zahvali, nadovezav svećaru krasnu hzdravicu, kao svomu vrlovi i dobromu učitelju. Zatim se digne g. Kaž. Jelusić, obič. glavar i lepvo mu napije zdraviju, kao dobromu prijatelju i vromom rodoljubu, a Ante Jokša, učitelji zahvali mu se kao svomu najvećem dobročinitelju i nadzoru, mu kaž svomu učitelju G. sp. Bunc. Bunc nazdravju gospodji svećarevo. Nazdravljalo se na dalje: domovini, prvakom ga Laginu i Spinčiću, g. glavaru, krasnou spolu i t. d. Na pojedinu se nazdravice svećar lepvo zahvaljivao, a njeno i odzdravljao. Pjevalo se rodoljubne pjesme i tako se u bratim-

skoj ljubavi pozabavljamo do u tamnog noć. Na uspomenu toga dana među sakupljenim lepva se svotica sakupila i za našu družbu „sr. Cirila in Metoda“. Dan to bio radost, jer riedak, al ujedno i žalost, budući pri rastanku mnoga se suza zasjala u oku. Dioničkom ostati će dogo u pameti, o to brat-ka ljubav mnoga!

Prestoje mi jošte nješto, čemu mi se široko polje, širok put otvara. Polje zarašlo šarnim crvjem, put ne zarašo trnjem i pelinom no miompirišim smiljem i kovljem. Milovidao i milodaho to crvje brižno je gojeno, zaličano, okapano; čuvano od mraza, žege, tuče i bure. Samo mi se nameće, da ga uberem i složim u lep rukovet. Odnosno nameće mi se peru, da štovanim čitateljem predočim rad na polju pučke prosvjete umirovljenogu nadnječitelja g. Leknika. Kad bih htio, da potanko, očtan, ono što je on učinio službeni u Klanu, predugo bi me zavelo, pa taj si zadatak pišam, niti postavio.

Ni danas nije u Istri naroda hrvatskoga narodni život bležedjen, radostan i prepleten ružicama; ni danas nije prosvjeda pridrži u sve kolibice njegove (a to nam svedoči kruni statistički broj djece koja ne uživaju punke, sedamstotinu), ali, kud i kamo bijas je to stanje crnje, i žalostnije one godine, kada je on došao u Klanu. To je bilo god. 1856. Škole u našem kotaru moglo se prebrojiti na prste jedne ruke, a školskim zgradama nije bilo ni traga. Tekar, nazad 10-15 godina stala se širom Istre, ustrajati hrvatske pučke škole i dizati udobnije i svršni shodnije školske zgrade. U najnovije doba i nastojanjem plemenište naše države „sr. Cirila i Metoda“.

Od njegova dolaska u Klanu do danas protekla je puna 81 godina. Uspješno raditi toliko godina na trjenju i kamenjem posutom polja, toliko godina kruti i ravrati narodu puteve do prosvjete, to je posko velik i ogromno. Nije to pusta fraza, nije to njemu u hrvatu rečeno, jer taj djela govore, a gdje ona govore, taj hvali nijesta nije. Glas je to puška klanskih, a o kom mu povalje, priznanja i razne nagrade. Nu nije on samo s velikom požrtvovnošću, šibljskom voljom i trudom radio u mukotrpnim svojem zravljaju, no svim zanosom i marljivošću obavljao i in poslove. Više puta popao sam se: „Bože dragi, gdje on smogne i vremena i utragnosti, da može obavljati toliko poslova?“ Ipak bijas tomu tako. Jest, bacimo li pogled kod hećemo na njegov rad i trud, bilo u školi, bilo u crkvi (koj orguljaš: na njegov trud i rad kao c. k. pošte meštra; na njegov trud i rad kao obdinskih blagajnaka-pisara; na rad njegov kao c. k. sud. povjerenika i napokon kao radnika u školskom vrtu i u katarskom vodensku, pa i nehotice ti se gorje pitanje nametne. Sva mu se te službe povjerilo, jer se znalo komu se je povjerava.

A što da recemo o njemu kao rodoljubu? Šin bratskog nam slovenskoga naroda ašim je žarom zamoljavao hrvatski narod i hrvatske svoje drugove i prijatelje, medju kojima je živio. Kao rodoljub u svakom je društvu bio uvažen, ljubljen i osobito cijenjen.

Je li učiteljstvo čestno i lepovo učinilo kad se je onako od njega oprostilo? Tomu ne treba dokazivanja.

Gospod i brač učitelji! Eto da nas se odjelio učitelji, ne samo načelnici po godinama života i službe, no učitelji, konan bez zamjera budi rečeno, medju nama težko da premeca nadjemo. Vredno je da mu s pjesnikom kliknemo:

Hvala biće trudu
Do zadnjih sveta jet,
Da nisi baš za luda
Na ovaj dosi srči.

Čujte što mi on svojedobno pisao: „Od 1. o m. sam umirovijen, što ti je već možda znano. U teku budućeg č-dna ostaviti da Klanu mirnom sretcu, jer učinio sam svoju dužnost“.

On nam budi uzorom, u njega se ugleđajmo. Budimo na diku i ponos učiteljskome stalištu, a na korist mire nam do mirevni i naroda. Jakove i Na koncu konca drugu ne mogu Ti željeti nego, Bog nam podao snage i vrlinu, da i nama radi bude priznan i blago-lovljene, kada što je Tvoj. U gnjezdajuš novom, koga si savit kaniš daleko od otacbine, od domovine, dā, tamo daleko, čak u drugom carstvu (Bavarskoj) budi zdrav, veselo i zadovoljan; tielo i duh Tvoj našao odmora. Tvoje obilate suze prolivenle na grobovinu. Tvoje mile dječice, nek se pretvore u potok suza rado-nica u zaglavju Tvoje mi-jedine! To su srdačne želje Tvoje iskrene prijatelja, Tvoja najbližega pozvanih.

Franina i Jurina

Jur.: Zašto je bila ono prognan pop Vrbka?

Fr.: A zato, jer nam je dopušta, da fa-

limo Boga u našem jeziku.

Jur.: Ma, ter to ni greh!

Fr.: E, kako se komu čini.

Jur.: Pop niki popi u puljskoj biskupiji su stoputa guri od Vrbke, komu nisu mogli naći u dliku u jaju.

Fr.: Ja, ter znamo svi da, kako ono je gustibus.

Jur.: Viš vraka: one pope, ča puste, da molimo Boga po našu, one proganjaju, a onim, ki broje zvize u ponoci na špekulu poljskoj, one ki gredu na kavalice, one za kum dica itd. itd. svim ovim se niš udegodi!

Fr.: Ala si, ţegav: neka naši popi drže s Talijani pa da moć svetača činiti vani i va crkvi.

će dati mjesto novom ministarstvu, koje će poteci iz sadašnje ili buduće većine carevinskog vjeća.

Carevinsko vjeće biti će za koji dan savzano, da sašluša program novoga ministarstva i da nastavi svoj rad. Sadašnje predsjedništvo imalo bi ostati i nadalje na svom mjestu premda se tomu Niemiči zabi i nokti protive. Opozvan je biti po svoj prilici takozvani zakon Falkenhaynov, koji je toliko razdražio Niemece.

Glavni o umirovljenju c. k. namještika g. viteza Risnaišija. Mjestni talijanski listovi doneli su jučer na večer brozavnu vjeść prenošenju i umirovljenju nekog c. k. namještnika, zemaljskih predsjednika itd. Medju timi spomenuli su i umirovljenje c. k. namještnika u Trstu. Istu vjeść donaša danas i pola-slubeni „Il Mattino“ bez ikakve tamača. Bilježi ove glasove, kažemo, samo to: bit će gače, ali, kad će?

Mikulaševa vjeća. „Odber našega řekola“ priredjuje dne 4. decembra u dvo- rani Malu svojim članovom i prijateljima običnu Miklaševu vjeća.

Sjednica političkoga društva „Edu- nost“ sazivlja u subotu večer u obični sat odborskih sjednica.

Diefe učitelj. Iz Nerezina pišu nam, da su i tamo sretna školska dječa kano i ona u Velomelsu. Tamo da počinje zimski dečko od 18 godina (E. B.) školsku dječecu u jutro i poslije podne. Toliko do znanja g. nadzorniku i g. predsjedniku kot. školskoga vjeća. (Zar mislite Vi, da ima g. učitelj svoja pluća za školsku dječecu?) Op. slag.

Sl. ravnateljska pošta i brzejava u Trstu do znanja. Pod tim naslovom pišu nam iz Matulja koliko sliedi. Sa različitim strana svjetski dolaze na ovdjajušu poštu pisma, koja šalju naši rođaci i prijatelji svojim milim i drugim iz dalekog svijeta. Dolaze amo pisma iz raznih gradova Amerike i Afrike, ali se s nekoj gube poštanske marke. Jednogom našem prijatelju dođalo je to opetovo na pismu, što mu je došlo iz Afrike. U ime njegovo posuo sam na poštu, ter taj ulijado zapitao jednog mladog gospodčića kako to, da dolaze pisma iz Afrike bez poštanskih maraka — premda bijahu frankirana. Mladi gospodin — mjesto da mi je istakao uljno odgovorio, što je znao i mogao, nadrgio me da sam do sna zajedno negdje izpod Učke koze pasli. Neki li sl. ravnateljske poslao tomu gospodčiću kratek naputak kako da u buduće se strankami obdi?

Prijatelji Karla Martinoliča. Da je zloglasni Carletto imao dobrih, iskrnih i ujplivih prijatelja, to je sveobč. znalo, a u Polu veoma dobro poznato stvar. Uz baronessu Matildu on je bio kao angločevac. Svaka svetanošć, kju je ona privredila, il' osobom i imenom figurirala, tamo je Stjor Carletto bio pri u oču. Ona predsjednica, on fajnik; ona pokroviteljica je odbornik itd. Kad je Carletto otvorio trgovinu papira i pisaličnih sprava, ond. je arzenal najednom počeo kod Carletta kopovati sve pisanice potreboče. Ilijali su tomu nemalo začidili, a sveobča je bilo unanje, da mu je to baronessa priskribila.

Za baronessom svakako dolazi prvi na red, naš načelnik Rizzi, koji ga je sradge i svagda protezirao. Pop Scarpa bio mu je savjetnik i njegov patrio. Dapače govoriti se, da je pomoću nekoj talijanskog popova i do bogate zemske došao. Da-kako, da se to samo govoriti, ali Bog zna, koji je to kašn skribiti!

Narod priopćava, da je i kod po-

reznog ureda imao velikih prijatelja, jer

oko se govoriti, nije ga nikto više godina

pitao, da plati poreze i kako se vidi, da

je velika vrsta tih poreza. Ne-

demog pogriješiti, ozvrđivali li, da je i sam

gosp. kotarski glavar bio Carlettov stiče-

nik, jer bi bilo inače nepovjerno, kako se

je moglo dozvoliti, da Martinolič, radi

poslova dviju tiskara na svje imen-

čim znamo, da on nije imao takove kon-

casije, već jedino tiskara Bontempo i Scra-

schin.

Za vremje zadnjih državnih izbora

bio je Carletto takodje izabran fiduci-

rom i to u S. Pollicarpu, gdje su činov-

nici i radnici mornarice odlinčivali. S njim

zajedno bili su na istoj listi još: Ghez

Dr. Felice, Padovani Dr. Giovanni, Pesche

Dr. Cesare, Rizzi avvocato Lodovic, Zadro

avvocato Ferdinand itd.

U istom svjetu talijanske inteligencije

mogao je s njim već onda ponosan biti, a

kamo li ne danas. — Moguće i to!

Novi namještak na Rizi. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači-

načnički namještakom ili guver-

nerom na Rici. Po najno-

vijih vještih dozajemo, da bijaše inači

Prvi Istarski Sekretor u Puli. Pred mjesec i pol ustrojilo se u Puli društvo za teologiju pod gornjem imenom, kojeg pravila je visoko namijestivo u Trstu juvre potvrdilo i potvrđena odboru povratilo. Društvo već sada broji blizu sto članova, a kako je sveobče zanimanje za ovo novo društvo, te je nade, da će društvo iznajmiti dvorani, koja je jedna od najvećih i najljepših grada Pule, pa će on tom nožu dobiti, da bude društvo neko napredovalo i rastlo. Društvo priskrbilo si je i dva izvrstna diplomirana učitelja.

Prva redovita glavna skupština sazvana će biti u sredoj dan 8. decembra o. g. popodne u dvorani Čitaonica, pa se na to već sada upozoraju sv. Hrvati i u občini Slaveni u Puli.

Napomenuti nam je još, da su puljski talijanci već tri puta pokusali ustrojiti svoju "Ginasticu", nu nijedanput nisu mogli toliko ljudi skupa spraviti, da bi bili mogli pravila barem podpisati. To je znajuće!

Sekretar. Skrajno je vrijeđe, da se policija u Puli promjeni ili bolje reku podzvani. Što smo do sada doživeli od puljske policije? Nipoštito, što se očekivalo. Žda se da je više bivših strazara u zatvoru radi raznih prekršaja. Bivši strazar i sluga načelnika odsudjen je lani na 11 mjeseci tamačnica radi gaudio na dvinam djevojčicama. Prvak policije bio je za vrijeme Benadijeve posjeti vodja demonstracijai proti Dr. Lagunju — kako se u parlamentu iztaklo.

Tako je radila policija dok su se za ledjima nje dogadjala razbojništva, umorava, kradje itd. Najbolji dokaz je tomu sada ponosna tajna policija pod vodstvom M. Neima dana, da ova nezavtori po koju osobu. Oni su pronašli jedno anarchističko gnjezdo, koje se valjda privrjaljalo sa dva skriptura dinastijski proslavljenih jubileja. Pronašli su 4—5 lukača i tata, ovih dana odbrukli veću kradju itd. Jeli dakle kod ovakvih okolnosti puljska policija odgovara svojim dužnostim, svaki će lako razumjeti.

Jeruzagin. Sukeb vladinoga zastupnika u Piranu je občinskom zastupatvom. Od tamo namjavljuju, da je došlo dne 20. pr. m. do sukoba između vladinoga zastupnika, političkoga komesarja g. Jakova Rubella a jedne strane te občinskoga zastupstva s druge strane. Tečajem slijedećeg gradskog zastupstva napao je obč. zastupnik Treviški rečenoga činovnika, koji da je tobožnog gradskog probitka prigodom občinske komisije za gradnju istarske željeznice. Pristni komesar zabiljejava je od načelnika, da pozove na red zastupnika, jer da on neće, da triju uvrđe jednoga obč. zastupnika.

Ko preloga zastupnika dra. Franića, da se zastupstvo priključi multibresvjetu talijanskoga političkoga društva proti prenosu sabora iz Poreča u Pulu proslovio da je politički komesar proti predlogu, jer da tim prekoracuje zastupstvo svoj djejstvu. Uzprkos tomu prihvati zastupstvo jednoglasno spomenuti predlog, na što je izjavio komesar, da užaze prosvjed proti zaključku."

Viching redivivus.

Bezrečujući zadužić Salatin: "La liturgia slava nella diocesi di Ossaro" dotaknuli smo se samo mimogredu kanonike Pesante, te on utvrdavajući da nismo imali niti više nego samo ono opaziti proti njegovom nedoušćetetu od g. 1893. "La liturgia slava con particolare riflesso all'Istria", javio nam se ves vase u "Eco del Litorale", koji mu je dragovoljno otvorio svoje stupce računajući valjda još uvek "sulle ombre e preginaldi di certi lettori". Kako je očeviđeno iz našega preloga od 30. septembra t. g. mi se nismo ni u daleku upuštali "ex processo a portare" iztecajući sviju manu, netočnosti itd. Pesanteve knjige, jer kako može svatko srediti, koji je i na brzu ruku prolisao njegovovo tobožje remek-dielo, trebalo bi bar tri put obsežnije knjige, da izneses na vidjelo sva golotinj onde nemojmanči za terjeli napadaju i šeptaju, što ih on pridržanom si smionošu navadja, a koje je učeni svjet već davno zaboravio. On se ljuto vara, misleći, da je oborio sve oslonje glagolici i svu pravnu načelu, koja mu razloži stvarljato za obstanak staroslovenskoga a donekle i živućega jezika (Ritual) u naših crkvenih pokrajina. I on je dakako doprinio, što mi mi ne učimo, da su se nekih krugovih pomisli pojmovi o toj našoj starodavnoj povlastici, ali nek se tomu ne veseli, jer nije uvek častno, hvalevredno ni kršćanski pribit brudu u uživanju drevnih i p. crkvi opstoyano zajamčenih

svetih prava. Nadalje neka si ne laska, da nam je tobož naprlio posla i truda, kojim nam je razprsti sve one njegove navode i napadaju, jer u tom ne sastoji uvek svetinja i vrednota zaumjana. Sve toma, Metodij zadali su mnogo jadi god 870, proti njemu sakupljenu njenacki, bisupi te su ga prekomjerno izmudili svojimi napadaji pa kai je kraj pri koncu zivuhve razprave i vatrene prepiske opazio:

"Ne fatigetis Methodium meum, jam enim sudare coepit, ac si esset proprie fornacem!" — ovaj sasima prostodušno odgovori: "Nec domine, philosopho sudanti quondam facti homines dixerunt ei: Quid sudas? Ille: Cum idiots, inquit, disceptavi."

To budi občenito rečeno i mi mislimo, tim navodno rieči sv. Metodija "sudare" to iztaknuti, da zasluga ne sastoji u većoj mnoštvu mjeri truda i posla, koji se drugim zadeje navadajući poteskoće, jer je lakše zamisiti pitanja nego li razmisliti ičitivu protulovu nego li razumeti, napadati nego li braniti, nego li zatravljati, nego li oboriti, nego li osvojiti, nego li dobiti.

Prije no predjemo na ocjenu pojedinih odgovora Mgr. Pesante, budi nam do pušteno nekoliko občenito opazaka njegovom načinu pisanja i njegovo polemicu. U predgovoru navedene knjige, on nam onako ravnočinio i neudajući pripovijedajući, da su 1892 slaveni zastupnici na posrednom saboru interpelovali c. kr. vladu gledje glagolice, kako je proti tomu ustačao "Eco del Litorale", a tiza goj bio u istom istu proti odgovor, što da je njega poteskoće od drugih iztaknute proti jednoj historijskoj činjenici n. pr. Račkoga i kardinala Bartoloni proti Ginzelu, ali se zadovolji navesti same poteskoće (str. 22) pak rabiti dokaze i rieci istih "oprivrgavatelja" (str. 24). Račkoga i Bartoloni, kojima ovi dokazuju upravo protivno. Za pravilovo: "distinguo tempora et concordabuntur" on nezna. On ne pozna "revolutionis", da prosudi stvari devetoga stoljeća na navadja ustanove, koje vrede u današnjem kanoničkom pravu. Tako on ne zna, što su bili "legati pontifici" i "legati a latere" u IX. stoljeću, već on zna tražeći samo latinsku i pravčinu "occasionalitate accennate pubblicazioni" ustačao da stvarno i bez osvade stvari razjasni i podnade "un lavoro di coscienza". Tim on hode zamudati, e je on pisac onoga priloga "Eco del Litorale" u br. 40. od 8. aprila 1892., na "L'Istria" dobro "obavijestio o svemu i kiju je znala pripovijedati sve potankosti o predmetu, javlja u br. 608. od 5. augusta 1893." Eti potekli alla prima (cloe interpellanza) si consigli di rispondere, diremmo a tamburo battente, in un lungo articolo di giornale il prestatu mons. Pesante (eto ti napadaju "Eco" br. 40) sorsa da capo il militare mons. Volarich a replicare (eto ti replike Pesante navadja (str. 24) kao "principio del cardinali Bartolini", a svakako mu ne bi skodalo da pruži, što veli isti kardinal na strani 112 i sled. Sv. Metodije bijaše iz princeps "episcopus regionarius" po analogiji biskupa. Bonifacija za "Njemačku, što i protivne Goetz dopušta". Krivo tumaci (str. 31), a držaj pisma Ivana VIII na Syatopluku 880 i ovdu mu budi samu rečeno; da O. Edmund Martene veli o danjoj povlastici: "Ibanies VIII non permisit modo, sed quam modice laudavit." Ono, što govorii o opazki 3. za Dubrovnik, proteže se na životu jezika a ne na staroslovenski. Isto tako ima toga sine fine dicentes ſirom ciele knjige pa još da spomenemo ono, što kaže o Ecclisiici "Grande munus" slavno vladajućega papa Lava XIII. na str. 53, jer nam je još svima u pamti. Preč. Pesante navadja ondje, što sve sadržaje ta papinska odluka, al ono, gdje spominje našu pavlast, to izpušta, dapače završuje "ma un nuovo argomento a premunimento e difesa del sacrosanto diritto della liturgia slava, come d'un privilegio accordato e ricoverato dal pontefice a tutta la nazione, non lo si avrà punto de essa, perché non vivido, non vi è". Protiv tomu nek se čitaju rieci o dogodjajih pod Hadrianom II, gdje veli sv. otac: "arguebant, quod sermonem Slavicium in perfunctione numeri sacerdotum usurpavissent, causam dixerat rationibus, 'am certis tanque illustribus, ut Pontifex totusque Clerus et laudarint homines et probarent', a dalje navadju od Ivana VIII. 'Demum hinc (Romam) est natus slavonicus sermonis in ritibus sanctissimus impetratus; atque hoc anno decimū expletū paculum, ex quo Joannes VIII. P. M. ad Sventopolcum Moraviae principem ita scripsit: 'Litteras slavonicas... iure laudamus, et in eadem lingua Christi Domini Nostri praeconia et opera ut emarentur iudeamus. Nec sanæ fidei vel doctrinae aliquid obstat, sive missas in eadem scilicet lingua ca-

Forschung wealg... mehr in Betracht." Preč. Pesante zna, da naše liturgičke knjige bile sučed strogi rimski obred, dapače da su pravod istih latinskih knjiga; pak udaraj po Romani, kako da je to nešto drugoga, izuzau puke razlike u jeziku. Utučenju rieči Oglajskoga sabora (str. 13) neće da se obazre i spomeni okolnost, što je ondje kosti i u drugih istarskih bisupiških prije brabi drugi obred (Romanam Ecclesiam... modo sequimur). Zna da imamo odobren u našem židuvenje jeziku, pak nabrazaj (str. 16. I. 2.) odluke sv. Sabora, koje zahtavaju dakako onim, koji se služu latinskim Ritualom, rabiti živuću jezik kod pričevanja i kršćenja. Kad ne može oboriti protudokaza, onda se ni ne upušta u borbu, već radije "navadja piece, koji o tom mudi, premda u ostalom pripnja glagolica kao da je crkve odobrenu (str. 21). Kako se obično veli za svaki članak vjera nadječ, ko ga nječe illi ne pripoznaje, tako i luhki posao oboriti celi katekizam.

Prije tu imao knjige, koje oprivrgavaju poteskoće od drugih iztaknute proti jednoj historijskoj činjenici n. pr. Račkoga i kardinala Bartoloni proti Ginzelu, ali se zadovolji navesti same poteskoće (str. 22) pak rabiti dokaze i rieci istih "oprivrgavatelja" (str. 24). Račkoga i Bartoloni, kojima ovi dokazuju upravo protivno. Za pravilovo: "distinguo tempora et concordabuntur" on nezna. On ne pozna "revolutionis", da prosudi stvari devetoga stoljeća na navadja ustanove, koje vrede u današnjem kanoničkom pravu. Tako on ne zna, što su bili "legati pontifici" i "legati a latere" u IX. stoljeću, već on zna tražeći samo latinsku i pravčinu "occasionalitate accennate pubblicazioni" ustačao da stvarno i bez osvade stvari razjasni i podnade "un lavoro di coscienza". Tim on hode zamudati, e je on pisac onoga priloga "Eco del Litorale" u br. 40. od 8. aprila 1892., na "L'Istria" dobro "obavijestio o svemu i kiju je znala pripovijedati sve potankosti o predmetu, javlja u br. 608. od 5. augusta 1893." Eti potekli alla prima (cloe interpellanza) si consigli di respondere, diremmo a tamburo battente, in un lungo articolo di giornale il prestatu mons. Pesante (eto ti napadaju "Eco" br. 40) sorsa da capo il militare mons. Volarich a replicare (eto ti replike Pesante navadja (str. 24) kao "principio del cardinali Bartolini", a svakako mu ne bi skodalo da pruži, što veli isti kardinal na strani 112 i sled. Sv. Metodije bijaše iz princeps "episcopus regionarius" po analogiji biskupa. Bonifacija za "Njemačku, što i protivne Goetz dopušta". Krivo tumaci (str. 31), a držaj pisma Ivana VIII na Syatopluku 880 i ovdu mu budi samu rečeno; da O. Edmund Martene veli o danjoj povlastici: "Ibanies VIII non permisit modo, sed quam modice laudavit." Ono, što govorii o opazki 3. za

br. 136. relacije biskupa na svetu Stolicu o stanju biskupija od 16. stoljeća, a zato imamo ih u pohranu i više; za prvu pako polovicu 18. stoljeća jasne i bistro su "rieči Ferdinand Ughello u svojoj Italia Sacra" za pojedinačnu biskupiju Istre; kao što i ono koje nam spominje O. Irineo della Croce u svojih "Cronache ossia Memorie storiche" pak "contra factum non valet probatio". Može se navesti protivstina, silencija da se istiustina uvede, zloporabe itd., ali tim se ne može srušiti pravnu obstojućnost glagolice, a bogme župnici, koji su vodili matice glagolski slovi (str. 93) ti su i misili staroslovenski. "Ilyricum ecclesiasticum" (str. 103) taj nije ni obstao, ali je bilo Ilirik ili Slavenus u raznim pokrajinah pa i u Istri.

Ove občenite opazke o knjizi g. Pesante dovoljan su dokaz, da još nije bilo niti izdaleka sva rečeno. St. je netorno načiniti napisao i da da nasim zadnjim prilogom nismo izcrpili stvar, već smo samo slučajno koju ter koju naveli. (Dalje)

Kratki svojim jednomišljenicom. Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Na znanje mojim jednomišljenikom! Iz Voloskoga kotara primili smo više jednaka tiskanica, koje da Krstičevi agenti diele medju put u onih stranah. Te tiskanice zadržau najavljenu "Izjavu Krstičevu, koju 'sto ničko' tiskamo za danas bez tumača" i koju "saljemo arbanaskim Hrvatovim" na "raznišljaj". One glas:

Opratstjuj se od Vas kano vlastnik i izdavatelj lista „Prava naša Sloga“, dužnost mi je, da obzirom na svakojaku glasine, koju su se širele zadnje dneve, najme, da bi se ja bio prodao Hrvatom, očitnjem, da je to glupost i gola laž. Isto tako obzirom na razne kombinacije, koje su stvaraju u čijenice, što sam ja bio kod g. Dr. Stanger, odgovaran, da sam ja kod tečenog gospodina bio lju u privatnom poslu, što mi i on potvrdite može.

Braco! Ostajuću onakav, kakovog me je majka na svjet dala, biti ču uz Vas do boje voje dušom i tjealom uz naše gospo: vjera svets, nevjera prokleta.

Dakle na posao, braco! Neka svaki po mogućnosti žrtvuje, a te žrtve očekuje od svakog od Vas Vaša majka Istra.

ZIVILA ISTRA.

Matični, 17/11/97.

Ivan Dr. Krstić

Potvrda.

Potpisujem moje „Na znanje“ o dr. I. Krstiću objelodanjenju u „Našoj Slogi“ i to od rieci do rieti. Na veću moje čudo primih jutros nekakova izjavu dr. Krstića, u kojoj isti tvrdi, da je glupost i gola laž sve ono, što se o njemu glasalo. Po tomu bi bila lažna i moja izjava. Ja muzim laž, ljubim istinu. Laž dolikuje samo Judama. Ono moje „Na znanje“ gola je istina, dapaće dr. Krstić (bio sam tada ju odpremio izjavu „Našoj Slogi“) priznao se i pred mnom Hrvatom. Kad takav i kao pokajnik sam ušao je u moju pisarnu u Zadru, inače ne bih ga bio primio. Bile su prisutna gospoda Ante Vukić i Čuković. Ja se netu, da natezem sa jednim takogoviciem. To je moje zadnje slovo u toj stvari, da prepričam poštenom občinstvu, da okrsti tog čovjeka, a reći će stalno svoju i oni čestiti arbanaški rodoljubi, na koje sam se ja pozvao.

Zadar, 30. studenoga 1897.

Rikard Katalinić Jerezi.

Javna zahvala.

Prečestni i veličeni gospodin Dr. Martin Štiglic kr. sveučilišni profesor, zastupnik kanonik sv. Jerolima u Rimu, prisjednik duhovnoga stola bi-kupskoga senjškoga i modruškoga, te većenjeni gospodin Stanko Mikulić trgovac i posjednik na Sušaku darovali su svaki po jedno veliko kvilo crkvi u Krasici. Suze, što no ih je pobjogni puk krasičarski prolje na prvi glos skladnih zvorova, neka budu veledušnim darovateljem najboljim tumačem narodne sreće i barasti.

Podpisani se crveni odbor pako ovin putem svojim dobrotiniteljima najljepše zahvaljuje.

Bog vam blagodarje naplatio?

U KRASICI, dne 17. studenoga 1897.

Crkveni Odbor

Listnica uredništva.

Gosp. dopisnikom Selo rovinjsko, Škrljovo, Zrenjan, Goričnica, Sevinčić, Buzet itd. ustrpite se — sve će doći na red.

Listnica uprave.

Gosp. V. B. Roč-Bernobić. Zadnji broj Vašega lista bijašo nam povraćen za pošte Roč.

Klesarska radionica.

Podpisani časti se javiti p. n. občinstvu, da je u Voloskom — Cernikovici — otvorio

Novu klesarsku radionicu.

Isti preuzima naručbe svih u klesarsku struku zajecajućih radnja iz svakovrstnog kamena i mramora, te obavlja iste na zahtjev po nacrtu točno i sigurno; izradjuje također na zahtjev crkvene stvari: žrtvenike, spomenike itd. Naručbe obavlja uz najniže cene brzo i točno, te se preporuča p. n. občinstvu za mnogobrojne naručbe.

Volosko, 26. jula 1897.

Franje Ferlan
Volesko-Cernikovici.

izdavatelj Mate Mandić

FILJALKA

C. I. PRV. AVST. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino i obrt u Trstu:

Nove za vplačila.

V vred. papirjev na V naposevali za 3-dnevni odmak 2%, 30-dnevni odmak 2%, 8- 2%, 3-meseci 2%, 6- 2%, Za platu, katera se morajo plačati v sedmih bankovki avstr. velji, stopile novo obrestne banki v kreditu s dneva 24. junija - 22. junija in edinstveno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

OKROŽNI oddel.

V vred. papirjev na 2% za vsako sveto.

V naposevali brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Peito, Brno, Lvov, Tropavo, Roko, kakor za Zagreb, Arad, Bliditz, Gablonz, Gračac, Šibenik, Inozem, Celjevan, Ljubljana, Linc, Olomouc, Reichshorn, Szax in Solnograd, — brez s treškov

Kupnja in prodaja

trednosti, diviz, kakor tudi vnosnje kupovin proti ediktu 1% provizije.

akcije vrck vrat pod najmožnejšimi pogoji.

PRED UJMI

za izmješane listine pogoji po dogovoru. Kredi na dokumente v Londonu Parizu, Berlinsku itd. v dragik mestih — provizija po

jako umestek pogojki.

Kreditna plama na katolicki mesto.

Vložki v pohrano.

Prevezuju se v pohrano vrednostni papirji, zlatni ali srebrni denari, inozemski bankovki itd. — po pogodbi.

Koda blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijskim frankih, ali pa po dnevnem kurzu.

Nudja se pošiljke pet kilograma

po pošti: kava, ulično ulje, najbolje vrsti i svakojaka kolonijalna roba. Prodaja se također na debelo. Kava od 1 for. do for. 1.80.

Giovanni Battistella

2 TRST.

Na prodaju grede i dužice.

Podpisani javlja ovim sl. občinstvu, esbito graditeljem i bačvarom, da ima na prodaju:

1) 1000 komada gredah svake debljine i duljine uz veoma niske cene. Gredje jesu jelove i smrkvove

2) Dužica za bačvare smrkvovih i jelovih svake vrsti.

Naručbe prima ustmenu i pismene Anton Medvedić trgovac losen

KLANA (Istra).

Dobro vino.

Lanske godine kad je bio prvi tečaj za konobare i vinogradare pri. kr. kemično-gospodarstvenoj pokusnoj postaji u Spiljetu, ubavio sam zgodu, da mu prisustvujem željom, da upoznam raznovrstanina vina, i da ih znadem analizirati, i čista u trgovinu turiti, te time koristiti trgovcu a osobito dalmatinskom vinogradarima.

Dakle tko želi nabaviti dobrog vina neka se obrati ponozano na

Stjepana Dulčića

Brusje na Hvaru (almacija).

Gosp.

Gabrijel Piccoli

ljekarnik

u Ljubljani

Molim Vas pošaljite mi 30 bočica Vaše čudovorne želudučne tinkture, koju se doista može nazvati "božjem rukom".

S. P. Flegar

čuvinj — Istra.

Otkada se je počela moja supruga željiti Vašu želudučnu tinkturu, poboljšalo se je njezin stanje u toliko, da se čini da je pojedljena.

Francesco Patelli

ljekarnik

Vitinada — Istra.

Želudučnu tinkturu Piccoli-a razprodaje se u ljekarni po 15 nov. bočica.

Pravo brnske suknene tvari

jedan coper 3-10 m. dug, deščata za ruži ko odjelo steji same.

fer. 3-10 iz dobre 4-10 iz dobre 5-10 iz dobre 6-10 iz bolje 7-75 iz fine 8-10 iz najfinije 9-10-50 iz još finije.

jedan coper za orso salzesko edicije fer. 10. Tvari za gospo kapte, Bedec, Pernjane, Dokske. Tvari za državne i željezničke službice, naftne, naftne, Kamgarce i Cheviste itd. razražile su tvorničke cene kao čvrto, solinino i vrlo dobro poznate.

PARIS

VEN

VIENE

WEN

WEN